

Matura 2020. Arkusz z języka polskiego poziom podstawowy

<https://www.se.pl/krakow/galeria/arkusze-cke-matura-j-polski-poziom-podstawowy-8-06-2020/gg-Usr5-Ba3Z-F5HR/gp-8GRj-DNVk-FUrq>

Matura 2020. Arkusz z języka polskiego poziom podstawowy. Odpowiedzi

Zadanie 1.

1. F
2. P
3. F

Zadanie 2.

Przykładowe odpowiedzi:

Z fragmentu tekstu wynika, że przekonywanie może być rodzajem dialogu, ponieważ jeśli kogoś przekonujemy do czegoś (np. naszego zdania) i przytaczamy kolejne argumenty, ma to sens wówczas, kiedy widzimy reakcję na nasze słowa odbiorcy, każda nawet zdawkowa odpowiedź ma funkcję fatyczną, czyli zakłada nawiązanie komunikacji. Autor mówi o też o dyskutowaniu, a to już na pewno jest forma dialogu.

Lub:

Autor artykułu nie zakłada równości obu stron – przekonującego i przekonywanego, zakłada, że przekonujący to sprawca, a przekonywany tworzywo – dialog – jak sama nazwa wskazuje – powinien mieć dwóch uczestników.

Zadanie 3.

- B. pewne
- C. możliwe

Zadanie 4.1.

Przykładowa odpowiedź:

Tadeusz Pszczołowski używa sformułowania „urabianie ludzkiego tworzywa”, aby obrazowo pokazać pracę nad zmianą drugiego człowieka, przekonaniem go do swojego zdania – jest to określenie metaforyczne – przenieśne.

Zadanie 4.2.

Przykładowa odpowiedź:

Kontrowersje może budzić użycie określenia „tworzywo” w stosunku do człowieka, ponieważ w ten sposób możemy się poczuć uprzedmiotowieni, tracimy podmiotowość. Wskazuje na zależność człowieka od osoby, która go przekonuje. Jest trafne, zdaniem Pszczołowskiego, ponieważ doskonale obrazuje zmiany, jakie zachodzą w człowieku, pod wpływem innych – przykład lekarza, trenera, nauczyciela, którzy zmieniają to „tworzywo”, kształtują.

Zadanie 5.

A. 4

B. 3

C. 2

Zadanie 6.

A. słownictwo wyrażające ocenę

B. liczne wykrzyknienia

C. częste wykorzystywanie przenośni

D. stosowanie wyliczeń

E. posługiwanie się przysłowiami

Zadanie 7.1.

Autor: Adam Mickiewicz

Tytuł: „Pan Tadeusz”

Zadanie 7.2.

Przykładowa odpowiedź:

Gerwazy chciał przekonać słuchaczy – szlachtę do działania, czyli do walki - przyłączenia się do Napoleona idącego na wspólnego wroga – Rosję. Przekonywał słuchaczy przywołując autorytet – ks. Robaka i wskazując, że wielcy walczą z wielkimi, a oni powinni walczyć ze swoim wrogiem. Przekonywał, że skutkiem wspólnego działania będzie szczęście Rzeczypospolitej. Używając retoryki przekonał słuchaczy – przyznali mu rację, powitali jego słowa z entuzjazmem.

Zadanie 8.

Przykładowa odpowiedź:

Stwierdzenie, że „na nowo trzeba się nam uczyć myślenia” przekonuje nas do tego, abyśmy wciąż zastanawiali się nad naszym postępowaniem, podjętymi decyzjami i konsekwencjami naszych czynów. Dzięki temu będziemy mogli wyciągać wnioski i zmieniać się, eliminować skutki nieprzemyślanych decyzji i uczyć na własnych błędach.

Zadanie 9.

Przykładowa odpowiedź:

Matka uczy dziecko chodzenia po to, aby mogło ono w końcu zacząć chodzić samo. Podobnie jest z filozofią – początkowo człowiek może naśladować filozofów – czytać ich dzieła, analizować - z czasem sam zaczyna myśleć.

Zadanie 10.

Przykładowe odpowiedzi:

Argument 1.: Stwierdzenie, że jako ludzie „jeszcze nie myślimy”, może być odbierane jako atak na człowieka, deprecjonująco, ponieważ ludzie organizują świat w sposób racjonalny, czyli właśnie wynikający z myślenia.

Argument 2.: Zarzucenie ludziom, że nie myślą jest policzkiem, czyli obrazą, ponieważ jest wiele faktów, które temu przeczą, np. rozwój nauki i techniki - dzięki myśleniu nasz – ludzki – świat wciąż się rozwija, zmienia.

Zadanie 11.

B. 1

Zadanie 12.

Przykład czasownika z tekstu	Osoba i liczba czasownika	Funkcja czasownika w tekście
np. kupiłem, czułem, zagłębiłem się	1. osoba pojedynczej	wprowadza osobistą perspektywę autora
nie myślimy	1. osoba mnogiej	pokazuje wspólne doświadczenia autora i odbiorców, czytelników; autor utożsamia się z odbiorcą tekstu
np. zawiera, prowadził	3. osoba mnogiej	jest znakiem obiektywnej relacji autora

Zadanie 13.

Przykładowa odpowiedź:

Tischner w swoim eseju podejmuje temat myślenia i braku myślenia przez współczesnych ludzi. Autor przedstawia dowody na myślenie człowieka, takie jak rozwój nauki, techniki i wskazuje, że to nie wystarcza, że nadal cechuje nas brak myślenia. Odsyła czytelników do poszukiwania logicznego myślenia w filozofii i uczeniu się myślenia od filozofów.

Zadanie 14.

Temat 1. Przykładowa realizacja – konspekt:

Wstęp:

Wprowadzenie w temat przez wyjaśnienie, czym mogą być elementy fantastyczne – np. zjawy, duchy, widma; zjawiska metafizyczne; elementy baśniowe i nadprzyrodzone.

Podkreślenie, że wprowadzenie do świata przedstawionego utworu elementów fantastycznych może mieć różny cel, np. pogłębienie znaczenia – wprowadzenie postaci symbolicznych, przez np. motyw snu czy wizji – wprowadzenie narracji onirycznej

Przede wszystkim pogłębienie charakterystyki postaci, świata – dzięki elementom fantastycznym pokazujemy więcej, niż tylko opisując świat realny.

Teza:

Wprowadzenie do treści „Wesela” elementów fantastycznych wzbogaca świat postaci, pozwala lepiej i dokładniej przedstawić postaci bohaterów, dzięki czemu ułatwia i pogłębia przesłanie utworu.

„Wesele” to dramat symboliczno-wizyjny, w którym bohaterom realistycznym ukazują się postacie fantastyczne. Podczas rozmów bohaterów poznajemy „co tam komu w duszy gra, co kto w swoich widzi snach” – czyli są uosobieniem rozterek, marzeń i problemów bohaterów.

Rozwinięcie:

- analiza fragmentu tekstu arkusza

W scenie 36 z aktu I – pierwszym fragmencie – rozmawiają Poeta i Rachela – dwoje flirtujących bohaterów, którzy kochają poezję, są poetycznie nastroszeni i wierzący w siłę poezji. Rachela chce zaprosić na wesele „wszystkie dziwy, kwiaty, krzewy, pioruny, brzęczenia, śpiewy...” – żeby było bardziej poetycko. Rachela wierzy, że siła poezji może sprowadzić nawet chochoła na wesele.

Zaproszony przez państwa młodych Chochół – „słoma, zwiędła róża, noc, ta nadprzyrodzona Moc” – ma moc, dzięki której sprowadza na wesele kolejnych gości z zaświatów, to on zapowiada Osoby Dramatu, mówiąc, że „co tam komu w duszy gra, co kto w swoich widzi snach”, jest reżyserem późniejszych spotkań, jednym z nich jest rozmowa Poety i Rycerza – drugi fragment – scena 9 z aktu II.

Poecie ukazuje się Rycerz – jest to Zawisza Czarny, legendarny bohater walczący pod Grunwaldem, symbol potęgi i bohaterstwa Polaków. Przychodzi do Poety (Kazimierza Przerwy-Tetmajera), nie jest to przypadek – napisał on dramat poetycki zatytułowany „Zawisza Czarny”. Pyta on Poetę, „A czy wiesz, czym ty masz być, o czym tobie marzyć, śnić?” – sugerując, że Poeta powinien pisać poezję tyrtejską i sam walczyć, jest uosobieniem jego pragnień – bycia wieszczem i jednocześnie strachu przed słabością.

- odniesienie do całego dzieła

Można przywołać którąkolwiek z par bohaterów i opisać ich znaczenie dla całości utworu, np. Panu Młodemu ukazuje się Hetman (Branicki) – symbol zdrady narodowej – sugerujący, że ślub z wiejską dziewczyną nie wynikał z prawdziwego uczucia, ale z fascynacji wsią, chłopomanii – był zdradą swojego stanu, mówi: „Czepiłeś się chamskiej dziewczki?!”.

- odniesienie do innego tekstu kultury

Przedstawienie utworu, w którym pojawienie się elementów fantastycznych ma istotne znaczenie do odczytania sensu utworu. Np.:

- „Balladyna” – działania Goplany inicjują całą historię, ingerencja Skierki i Chochlika w świat postaci zmienia całkiem ich życie i wpływa na akcję utworu.

- Ballady A. Mickiewicza – ingerencja sił nadprzyrodzonych w świat jest realizacją hasła „nie ma zbrodni bez kary”, zło musi zostać ukarane.

- „Kordian” J. Słowackiego – postaci fantastyczne są upostaciowieniem lęków i myśli bohatera.

Zakończenie i przykładowe wnioski:

Wprowadzenie do świata przedstawionego utworu elementów fantastycznych zwykle nie ma na celu funkcji estetycznej, ale przede wszystkim pozwala lepiej i pełniej zrozumieć przesłanie utworu - w „Weselu” niemożność walki, słabość Polaków.

Elementy fantastyczne pozwalają także wyraziściej opisać postaci, co powoduje, że jako czytelnicy lepiej ich zapamiętujemy, stają się także symbolami dodatkowych znaczeń.

Temat 2.

Wstęp

Temat utworu, np.: wspomnienia – „bagaż” – przedmioty kojarzące się z przeszłością; motyw pamięci i przechowywania wspomnień; motyw vanitatywny – upływu czasu, przemijania; mityzacja dzieciństwa; wpływ przedmiotów na życie człowieka – jednostki.

Podmiotem lirycznym jest kobieta, która mówi o swoich osobistych przeżyciach, emocjach – możemy utożsamić ją z autorką.

Przykładowa teza interpretacyjna:

Tytuł wiersza trafnie ujmuje działania, które podejmujemy, aby zatrzymać/przywrócić/ocalić przeszłość – nie możemy cofnąć czasu, przywrócić tego, co minęło. „Bagaż” wspomnień, który nosimy ze sobą, możemy pielęgnować, są ważne, definiują nas, ale nie mogą nas przytłoczyć, nie możemy żyć wyłącznie przeszłością.

Przykładowe zagadnienia interpretacyjne:

Kluczowe jest wyjaśnienie, czym jest „bagaż”. Ta metafora rozwijana jest w kolejnych wersach – to doświadczenia i wspomnienia, które przywołują przedmioty zapamiętane z dzieciństwa.

Przedmioty są „trwalsze niż życie” – są obecne w pamięci podmiotu lirycznego, chociaż już ich nie ma. Nawet w pamięci ulegają czasowi – pleśń, próchno – to „rupiecie”.

Mimo iż podmiot liryczny ma świadomość, że nie mają one już wartości, chce je przechować, zatrzymać. Być może w ten sposób zatrzyma przy sobie swoje dzieciństwo.

Dom rodzinny – dzieciństwo – z jednej strony to rodzinne pamiątki, tworzące klimat – możemy go odtworzyć z przedmiotów, możemy się zastanowić, czy było ono sielskie, beztroskie – wspomnienia są bardziej melancholijne niż radosne.

Osobą, która pozwoli uwolnić się podmiotowi lirycznemu ze wspomnień, jest matka, którą wizualizuje sobie – „przyjdzie znikąd do nikąd” – i urealni życie, przypomni, że zatrzymywanie się w przeszłości i trwanie w niej, nie ma sensu.

„Daremne” jest, czyli „nie ma sensu” dźwiganie wspomnień – nie każe jej ona jednak ich porzucić, ale „złożyć” i żyć dalej.

Przykładowe zakończenie i wnioski:

W życiu człowieka wspomnienia mają duże znaczenie, są istotne, ale nie mogą przytłoczyć, przesłonić całego życia.

Matura 2020. Język polski - poziom podstawowy za nami

W poniedziałek po godz. 14 będzie przeprowadzony egzamin z języka polskiego na poziomie rozszerzonym. Nie jest on obowiązkowy. Chęć zdawania egzaminu na tym poziomie zadeklarowało 60,5 tys. tegorocznych absolwentów liceów i techników oraz 4,1 tys. absolwentów z lat ubiegłych.

Pierwotnie sesja maturalna miała się rozpocząć 4 maja. W związku z epidemią koronawirusa od 12 marca zawieszone są stacjonarne zajęcia w szkołach (od 25 marca szkoły mają obowiązek kształcenia zdalnego). Przesunięto też terminy egzaminów zewnętrznych, w tym matur. Zmieniono także część przepisów dotyczących przeprowadzenia matury.

Maturzysta - tak jak dotąd - musi przystąpić do trzech obowiązkowych pisemnych egzaminów: z języka polskiego, z języka obcego i z matematyki na poziomie podstawowym. Musi też przystąpić do co najmniej jednego pisemnego egzaminu z przedmiotów do wyboru; maksymalnie do sześciu.

- **Zobacz również:** Harmonogram egzaminów maturalnych

Wśród przedmiotów do wyboru są: biologia, chemia, filozofia, fizyka, geografia, historia, historia sztuki, historia muzyki, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, wiedza o społeczeństwie, języki mniejszości narodowych i etnicznych, język regionalny, a także matematyka, język polski i języki obce nowożytne. Egzaminy z przedmiotu do wyboru zdawane są na poziomie rozszerzonym. Dlatego do tej grupy zaliczane są także – na tym poziomie – matematyka, język polski i języki obce, które są obowiązkowe na poziomie podstawowym.

Abiturienci nie muszą za to w tym rok przystępować do dwóch - obowiązkowych w latach ubiegłych - egzaminów ustnych: z języka polskiego i z języka obcego. Przeprowadzana zostaną one tylko i wyłącznie dla zdających, którzy muszą przedstawić wynik uzyskany z egzaminu w części ustnej w postępowaniu rekrutacyjnym na uczelnię zagraniczną. Jak podała CKE, przeprowadzonych będzie tylko 327 egzaminów ustnych.

Maturzyści ze szkół dla mniejszości narodowych mają jeszcze - tak jak w latach ubiegłych - do zdania obowiązkowy pisemny na poziomie podstawowym z języka ojczystego. Podobnie jak pozostali maturzyści nie będą mieli obowiązkowego egzaminu ustnego z języka ojczystego, który w latach ubiegłych był dla nich obowiązkowy.